

GÜNCEL VİTREORETİNAL CERRAHİ

GÜNCEL VİTREORETİNAL CERRAHİ

© 2021

Bu kitabın basımının her türlü yayın hakkı Türk Oftalmoloji Derneği Vitreoretinal Cerrahi Birimi'ne aittir. Yazılı olarak izin alınmadan ve kaynak gösterilmeden kısmen veya tamamen kopya edilemez, fotokopi, teksir, baskı ve diğer yollarla çoğaltılamaz.

Kitaptaki bölüm içeriklerinin sorumluluğu, yazarlarına aittir.

ISBN: 978-605-74397-2-7

Yayına Hazırlayan: Türk Oftalmoloji Derneği Eğitim Yayınları

Genel Yayın Yönetmeni: Ahmet YILDIRIM

Grafik Tasarım: Seher ŞENGÜL (sehersengul2019@gmail.com)

Baskı Tarihi: 2021, Ankara

Bu kitabın PDF versiyonu aşağıdaki web adresinde mevcuttur.
<https://todakademisi.com/kitap/647/guncel-vitreoretinal-cerrahi>

Baskı

Sincan Matbaası

Büyük Sanayi 1. Cad. Elif Sok. Sütçü Kemal İş Merkezi

No: 7/242 Altındağ/Ankara

Genel Dağıtım

Anadolu Kitabevi Basım Yayın Medikal Turizm Kırtasiye Tic.Ltd.Şti.

Sağlık 1 Sokak No: 26/A Çankaya Ankara

Tel: 0507 259 10 32 • www.anadolutipkitabevi.com

KATKIDA BULUNAN YAZARLAR**(Alfabetik Sıraya Göre)**

- Dr. A. Hakan Durukan*
Dr. Abdullah Özkaya
Dr. Ali Ayata
Dr. Ali Osman Saatçi
Dr. Alper Can Yılmaz
Dr. Atike Burçin Tefon Arıbaş
Dr. Ayşe İpek Akyüz Ünsal
Dr. Ayşe Öner
Dr. Ayşegül Mavi Yıldız
Dr. Berati Hasanreisoglu
Dr. Berkant Kaderli
Dr. Betül Önal Günay
Dr. Cansu Ekinci
Dr. Cengiz Aras
Dr. Cezmi Akkın
Dr. Dilaver Erşanlı
Dr. Dilek Güven
Dr. Dorukcan Akıncioğlu
Dr. Ecem Önder Tokuç
Dr. Emin Özmert
Dr. Ercan Sağlam
Dr. Erdal Kabadere
Dr. Erdem Eriş
Dr. Eylem Yaman Pınarcı
Dr. Fevzi Şentürk
Dr. Figen Şermet
Dr. Gökhan Demir
Dr. Gökhan Gürelik
Dr. Güngör Sobacı
Dr. Gürkan Erdoğan
Dr. Gürsel Yılmaz
Dr. Hakan Özdemir
Dr. Hakan Yıldırım
Dr. Hakkı Birinci
- Dr. Hamidu Hamisi Gobeka*
Dr. Hande Çeliker Ataberk
Dr. Hülya Güngel
Dr. Hürkan Kerimoğlu
Dr. Hüseyin Baran Özdemir
Dr. Işıl Sayman Muslubaş
Dr. İbadulla Mirzayev
Dr. İmren Akkoyun
Dr. İrfan Perente
Dr. Kaan Gündüz
Dr. Levent Akduman
Dr. Levent Karabaş
Dr. M. Erkan Doğan
Dr. Mahmut Dođramacı
Dr. Mahmut Kaya
Dr. Mehmet Akif Acar
Dr. Mehmet Çıtırık
Dr. Mehmet Önen
Dr. Mehmet Yasin Teke
Dr. Melih Ünal
Dr. Murat Karaçorlu
Dr. Murat Küçükvevcilioğlu
Dr. Murat Öncel
Dr. Murat Uyar
Dr. Murat Yolar
Dr. Mustafa Elçioğlu
Dr. Mustafa Erdoğan
Dr. Münevver Şenkal
Dr. Nazmiye Erol
Dr. Nihal Demircan
Dr. Nilüfer Berker
Dr. Nilüfer Koçak
Dr. Numan Alp
Dr. Nur Acar Göçgil
- Dr. Nurten Ünlü*
Dr. Oya Dönmez
Dr. Özyay Öz
Dr. Özcan Kayıkçioğlu
Dr. Özge Yanık
Dr. Özgür Artunay
Dr. Özlem Budakoğlu
Dr. Özlem Cam
Dr. Özlem Candan
Dr. Özlem Şahin
Dr. Remzi Avcı
Dr. Saliha Eda Sönmezay
Dr. Selçuk Sızmaz
Dr. Sema Oruç Dündar
Dr. Serdar Özateş
Dr. Serhad Nalçacı
Dr. Seyhan Topbaş
Dr. Sinan Tatlıpınar
Dr. Solmaz Akar
Dr. Süleyman Kaynak
Dr. Şengül Özdek
Dr. Tansu Erakgün
Dr. Tuđrul Altan
Dr. Tunç Ovalı
Dr. Turgut Yılmaz
Dr. Umut Arslan
Dr. Ümit Übeyt İnan
Dr. Yaprak Banu Ünver
Dr. Yasin Özcan
Dr. Yusuf Akar
Dr. Yüksel Süllü
Dr. Zeliha Yazar
Dr. Ziya Kapran

İÇİNDEKİLER

Editörlerden: VRC Birim Başkanı ve Sekreteri (<i>Dr. Gürsel Yılmaz, Dr. A. Hakan Durukan</i>)	III
Önsöz: TOD Başkanı (<i>Prof. Dr. İzzet Can</i>)	V
Önsöz: (<i>TOD VRC 2020-2022 Dönem BYK Üyeleri</i>)	VII
Katkıda Bulunan Yazarlar	IX

1. BÖLÜM

Vitreoretinal Cerrahinin Dünü Bugünü

1. Vitreoretinal Cerrahinin Dünü Bugünü: *Dr. Berati Hasanreisioğlu, Dr. Hüseyin Baran Özdemir* .. 3

2. BÖLÜM

Vitreoretinal Cerrahi Yaklaşımlar Açısından Göz

1. Retina ve Vitreusun Cerrahi Anatomisi: *Dr. Fevzi Şentürk, Dr. Mahmut Doğramacı*..... 21
2. Hasta Onamı ve Vitreoretinal Cerrahiye Hazırlık: *Dr. Turgut Yılmaz, Dr. Hakan Yıldırım*..... 35
3. Vitreoretinal Cerrahide Cihazlar: *Dr. Mustafa Elçioğlu* 43
4. Vitreoretinal Cerrahide Güncel Enstrümantasyon:
Dr. Özcan Kayıkçioğlu, Dr. Mustafa Erdoğan 55
5. Vitreoretinal Cerrahide Aydınlatma ve Görüntüleme:
Dr. Sema Oruç Dündar, Dr. Ayşe İpek Akyüz Ünsal 65
6. Vitreoretinal Cerrahinin Temel Teknikleri: *Dr. Selçuk Sızmaz, Dr. Nihal Demircan* 73
7. Vitreoretinal Cerrahide 27 G Mikroiinsizyonel Cerrahi Yaklaşım: *Dr. Tuđrul Altan* 83
8. 3D Cerrahinin Özellikleri ve Vitreoretinal Cerrahiye Katkıları: *Dr. Süleyman Kaynak* 91
9. Kombine Fakovitrektomi Cerrahisi ve Endikasyonları:
Dr. Nilüfer Berker, Dr. Serdar Özateş 111
10. Vitreus İçi İlaç Farmakodinamiđi: *Dr. Hürkan Kerimoğlu* 115
11. Göziçi Tamponadlar: *Dr. Ümit Übeyt İnan* 133
12. VRC'de Renklendiriciler: *Dr. Tansu Erakgün, Dr. Hamidu Hamisi Gobeka*..... 165

3. BÖLÜM

Yırtıklı Retina Dekolmanı Tedavisi

1. Periferik Retina Dejeneresansında Profilaksi: *Dr. Cezmi Akkın, Dr. Serhad Nalçacı* 175
2. Pnömotik Retinopeksi: *Dr. Gürsel Yılmaz, Dr. Eylem Yaman Pınarcı* 187
3. Konvansiyonel Cerrahi: *Dr. Nurten Ünlü* 199
4. Primer Vitrektomi: *Dr. Ziya Kapran* 207
5. Kombine Uygulamalar ve Alternatif Yöntemler: *Dr. Dilaver Erşanlı*..... 221

4. BÖLÜM

Proliferatif Vitreoretinopati

1. Proliferatif Vitreoretinopati Etiyopatogenez ve Klinik Görünümü:
Dr. Yusuf Akar, Dr. M.Erkan Doğan 227
2. Proliferatif Vitreoretinopatinin Cerrahi Tedavisi: *Dr. Gökhan Gürelik*..... 235
3. Proliferatif Vitreoretinopatinin Farmakolojik Tedavisi ve Geleceği: *Dr. Nur Acar Göçgil* 245

5. BÖLÜM

Vitreoretinal Arayüz Hastalıklarının Cerrahi Tedavisi

1. Vitreomaküler Traksiyon Tedavisi: *Dr. Tunç Ovalı* 263
2. Epiretinal Membran Tedavisi: *Dr. Seyhan Topbaş, Dr. Erdal Kabadere* 269
3. İdiyopatik Makula Deliği Tedavisi: *Dr. Murat Karaçorlu, Dr. Işıl Sayman Muslubaş* 281
4. Nüks Maküla Deliklerinde Cerrahi Tedavi: *Dr. Levent Karabaş, Dr. Ecem Önder Tokuç* 289
5. Lameller Maküla Deliklerinde Cerrahi Tedavi: *Dr. Melih Ünal* 297
6. Sekonder makula Deliklerinde Cerrahi Tedavi: *Dr. Sinan Tatlıpınar, Dr. Yasin Özcan* 309
7. Miyopik Traksiyonel Makulopati Tedavisi: *Dr. Murat Öncel*..... 317
8. Farmakolojik Vitrektomi: *Dr. Ali Osman Saatçi, Dr. Mahmut Kaya* 327

6. BÖLÜM

Retina Vasküler Sistemi Patolojilerinin Cerrahi Tedavisi

1. Proliferatif Diyabetik Retinopati Cerrahi Tedavisi:
Dr. Remzi Avcı, Dr. Ayşegül Mavi Yıldız 333
2. Diyabetik Makula Ödeminin Cerrahi Tedavisi: *Dr. Ercan Sağlam*..... 343
3. Retina Ven Tıkanıklıklarında Cerrahi Tedavi: *Dr. Hakkı Birinci*..... 349
4. Diğer Retina Vasküler Hastalıkların Cerrahi Tedavisi: *Dr. Murat Yolar* 361

7. BÖLÜM

Ön Segment Cerrahisi Komplikasyonlarında Vitreoretinal Yaklaşım

1. Arka Segmente Düşen Doğal Lense Yaklaşım: *Dr. Berkant Kaderli* 377
2. Arka Segmente Düşen Yapay Lense Yaklaşım:
Dr. Gürkan Erdoğan, Dr. Betül Önal Günay 383
3. Retina ve Koroidin Eksudatif ve Hemorajik Dekolmanlarının Tedavisi: *Dr. Numan Alp* 389

8. BÖLÜM

Endoftalimde Yaklaşım

1. Postoperatif/Postenjeksiyon Endoftalmi: *Dr. Nilüfer Koçak, Dr. Süleyman Kaynak* 403
2. Posttravmatik Endoftalmi: *Dr. Murat Uyar, Dr. Özlem Cam* 441
3. Endojen Endoftalmi: *Dr. Hakan Özdemir, Dr. Cansu Ekinci* 449

9. BÖLÜM**Kronik Hipotoni ve Tedavisi**

1. Kronik Hipotoni ve Tedavisi: *Dr. Zeliha Yazar, Dr. Mehmet Önen* 459

10. BÖLÜM**Üveit Komplikasyonlarında Cerrahi Yaklaşım ve Diagnostik Vitrektomi**

1. Üveit Komplikasyonlarında Cerrahi Yaklaşım ve Diagnostik Vitrektomi:
Dr.Figen Şermet, Dr. Özge Yanık 473

11. BÖLÜM**Endoskopik Vitrektomi ve Endovasküler Cerrahi**

1. Endoskopik Vitrektomi ve Endovasküler Cerrahi: *Dr. Emin Özmert, Dr. Umut Arslan* 487

12. BÖLÜM**Optik Disk Anomalilerine Bağlı Vitreoretinopatilerde Cerrahi Tedavi**

1. Optik Disk Anomalilerine Bağlı Vitreoretinopatilerde Cerrahi Tedavi:
Dr. Mehmet Çıtrık, Dr. Mehmet Yasin Teke 509

13. BÖLÜM**Arka Segment Tümörlerinde Yaklaşım**

1. Arka Segment Tümörlerinde Yaklaşım: *Dr. Kaan Gündüz, Dr. İbadulla Mirzayev* 525

14. BÖLÜM**Çocukluk Çağı Vitreoretinal Patolojilerinde Cerrahi Yaklaşım**

1. Pediatrik Vitreoretinal Cerrahinin Yetişkinden Farklılıkları: *Dr. Ali Ayata* 547
2. Prematür Retinopatisinde Evrelendirme ve Genel Bilgiler:
Dr. Hande Çeliker Ataberk, Dr. Özlem Şahin 555
3. Prematür Retinopatisinde Laser ve Farmakolojik Yaklaşım: *Dr. Nazmiye Erol* 593
4. Prematür Retinopatisinde Cerrahi Tedavi: *Dr. Solmaz Akar* 605
5. FEVR de tedavi yaklaşımları: *Dr. Şengül Özdek, Dr. Atike Burçin TEFON ARIBAŞ* 617
6. Persistan Fetal Damar Sendromu ve
Vitreoretinal Gelişim Anomalilerinde Cerrahi Tedavi: *Dr. Özay Öz, Dr. Münevver Şenkal* 631
7. Coats Hastalığının Cerrahi Tedavisi: *Dr. İmren Akkoyun* 641
8. Pediatrik Yırtıklı Retina Dekolmanı Cerrahi Tedavisi: *Dr. Özlem Budakoğlu* 649
9. Pediatrik Vitreus Hemorajilerine Yaklaşım: *Dr. İrfan Perente, Dr. Erdem ERIŞ* 655

15. BÖLÜM**Submaküler Hemorajide Tedavi Yaklaşımları**

1. Submaküler Hemorajide Tedavi Yaklaşımları: *Dr. Cengiz Aras* 661

16. BÖLÜM**Göz Yaralanmalarında Vitreoretinal Cerrahi Tedavi**

1. Kapalı Göz Yaralanmaları: *Dr. Yaprak Banu Ünver* 671
2. Açık Göz Yaralanmaları: *Dr. Mehmet Akif Acar, Dr. Özlem CANDAN*..... 687
3. Glob İçi Yabancı Cisim: *Dr. A. Hakan Durukan, Dr. Alper Can Yılmaz* 701
4. Travma Sonrası Işık Hissi Kaybı Olan Olgulara Yaklaşım:
Dr. Hülya Güngel, Dr. Saliha Eda Sönmezay..... 709

17. BÖLÜM**Retina Replasmanı ve Retinada Restoratif Tedavi Yaklaşımları**

1. Retinada Gen Tedavisi: *Dr. Ayşe Öner* 723
2. Retinada Kök Hücre Tedavileri: *Dr. Güngör Sobacı* 743
3. Retinal İmplant Uygulamaları: *Dr. Dilek Güven* 753

18. BÖLÜM**Vitreoretinal Cerrahi'de Komplikasyonlar**

1. Peroperatif Komplikasyonlar: *Dr. Abdullah Özkaya, Dr. Gökhan Demir*..... 769
2. Postoperatif Komplikasyonlar: *Dr. Yüksel Süllü* 775
3. Retinal Katlantılar: *Dr. Özgür Artunay* 791

19. BÖLÜM**Vitreoretinal Cerrahide İncoperabilite Kavramı**

1. Vitreoretinal Cerrahide İncoperabilite Kavramı:
Dr. Murat Küçükvecilioğlu, Dr. Dorukcan Akıncioğlu..... 803

20. BÖLÜM**Vitreoretinal Cerrahinin Geleceği**

1. Vitreoretinal Cerrahinin Geleceği: *Dr. Levent Akduman, Dr. Oya Dönmez* 809

NOT: ile işaretlenen bölümlerde video mevcuttur.